

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 65/08

16 Σεπτεμβρίου 2008

Απόφαση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-468/06 έως 478/06

Σωτ. Λέλος και Σία κ.λπ. κατά GlaxoSmithKline AEBE Φαρμακευτικών Προϊόντων

**ΜΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ
ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΟ ΤΗ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΤΑΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΩΝ
ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΜΠΟΔΙΣΕΙ ΤΙΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ**

Ο συνήθης χαρακτήρας των παραγγελιών πρέπει να προσδιορίζεται σε συνάρτηση προς τις ανάγκες της οικείας εθνικής αγοράς και τις προηγούμενες εμπορικές σχέσεις

Η GlaxoSmithKline AEBE είναι η ελληνική θυγατρική της GlaxoSmithKline plc, ερευνητικής φαρμακευτικής εταιρίας με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο. Η GSK AEBE αναλαμβάνει την εισαγωγή, την αποθήκευση και τη διανομή στην Ελλάδα των φαρμακευτικών προϊόντων που προμηθεύει ο όμιλος GSK. Είναι επίσης κάτοχος άδειας κυκλοφορίας στην ελληνική αγορά ορισμένων φαρμάκων, τα οποία χορηγούνται μόνο με ιατρική συνταγή.

Τον Νοέμβριο του 2000, η GSK AEBE έπαυσε να εκτελεί τις παραγγελίες των Ελλήνων χονδρεμπόρων που αγοράζουν τα φάρμακα αυτά για να τα διαθέσουν στην εσωτερική αγορά και να τα εξαγάγουν προς άλλα κράτη μέλη. Η εταιρία επικαλέστηκε έλλειψη των εν λόγω φαρμάκων, για την οποία δήλωσε ότι δεν έφερε ευθύνη, και, μεταβάλλοντας το σύστημα διανομής της, άρχισε να διανέμει η ίδια τα φάρμακα αυτά στα ελληνικά νοσοκομεία και φαρμακεία.

Τον Φεβρουάριο του 2001, εκτιμώντας ότι ο εφοδιασμός της εθνικής αγοράς είχε, σε κάποιο βαθμό, εξομαλυνθεί και ότι τα αποθέματα είχαν ανασυσταθεί, η GSK AEBE εφοδίασε και πάλι τους χονδρεμπόρους με περιορισμένες ποσότητες φαρμάκων.

Στη συνέχεια, οι χονδρέμποροι αυτοί, καθώς και ορισμένες ελληνικές ενώσεις φαρμακοποιών και χονδρεμπόρων, ζήτησαν από την ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού να διαπιστώσει ότι η εφαρμοζόμενη από τις GSK AEBE και GSK plc πολιτική πωλήσεων φαρμάκων συνιστούσε κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσεως που κατείχαν οι εταιρίες αυτές στις αγορές των εν λόγω φαρμάκων.

Με απόφαση της 31ης Μαΐου 2005, C-53/03, ΣΥΦΑΙΤ κ.λπ.¹, το Δικαστήριο έκρινε ότι ήταν αναρμόδιο να απαντήσει στα ερωτήματα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, επειδή το όργανο αυτό δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα.

Εν τω μεταξύ, οι χονδρέμποροι προσέφυγαν στα δικαστήρια, υποστηρίζοντας ότι η πολιτική πωλήσεων της GSK AEBE συνιστούσε παράβαση του ελληνικού και του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. Θεωρώντας αναγκαία την απάντηση στα ίδια ερωτήματα με εκείνα που είχε υποβάλει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, το Εφετείο Αθηνών, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση, υπέβαλε στο Δικαστήριο ερωτήματα σχετικά με το συμβατό των εν λόγω πρακτικών προς τους κοινοτικούς κανόνες.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι απαγορεύεται ως ασύμβατη με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση, εκ μέρους μιας επιχειρήσεως, της δεσπόζουσας θέσεώς της. Η κατάχρηση αυτή μπορεί να συνίσταται ιδίως στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημία των καταναλωτών.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, εν προκειμένω, με την άρνησή της να ικανοποιήσει τις παραγγελίες των Ελλήνων χονδρεμπόρων, η GSK AEBE επιδιώκει να περιορίσει τις παράλληλες εξαγωγές τους προς τις αγορές άλλων κρατών μελών, στα οποία οι τιμές πωλήσεως των φαρμάκων είναι υψηλότερες.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο εξετάζει αν συντρέχουν, στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων, ιδιαίτερες περιστάσεις που θα μπορούσαν, κατά κανόνα, να δικαιολογήσουν την άρνηση ικανοποιήσεως των παραγγελιών.

Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι παράλληλες εξαγωγές φαρμάκων από ένα κράτος μέλος στο οποίο οι τιμές είναι χαμηλές προς άλλα κράτη μέλη στα οποία οι τιμές είναι υψηλότερες παρέχει, κατ' αρχήν, στους αγοραστές των φαρμάκων αυτών στα τελευταία κράτη μέλη μια εναλλακτική πηγή εφοδιασμού σε τιμές χαμηλότερες από αυτές των φαρμακευτικών εταιριών. Δεν μπορεί, επομένως, να υποστηριχθεί ότι οι παράλληλες εξαγωγές αποφέρουν μικρό μόνον όφελος στους τελικούς καταναλωτές.

Ακολούθως, το Δικαστήριο εξετάζει τις τυχόν συνέπειες της κρατικής ρυθμίσεως των τιμών των φαρμάκων στην εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα της αρνήσεως εφοδιασμού. Το Δικαστήριο τονίζει ότι ο έλεγχος που ασκούν ορισμένα κράτη μέλη στην τιμή πωλήσεως των φαρμάκων ή στα ποσοστά καλύψεως του κόστους τους από τα ασφαλιστικά ταμεία δεν εξαιρεί εντελώς τις τιμές αυτές από την εφαρμογή του νόμου της προσφοράς και της ζήτησης. Μολονότι, λοιπόν, ο βαθμός κρατικής ρυθμίσεως των τιμών στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων για τον ανταγωνισμό, εντούτοις, όσον αφορά τα κράτη μέλη που διαθέτουν σύστημα καθορισμού των τιμών, η κρατική παρέμβαση αποτελεί παράγοντα που μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες για το παράλληλο εμπόριο. Επιπλέον, οι κανόνες του ανταγωνισμού δεν μπορούν να ερμηνεύονται κατά τρόπον ο οποίος να μην αφήνει σε μια φαρμακευτική εταιρία με δεσπόζουσα θέση καμιά άλλη επιλογή, για να υπερασπίσει τα εμπορικά της συμφέροντα, πλην της πλήρους αποχής της από τη διάθεση των φαρμάκων της σε κράτος μέλος στο οποίο οι τιμές τους καθορίζονται σε σχετικά χαμηλό επίπεδο.

Ως εκ τούτου, μολονότι ο βαθμός ρυθμίσεως των τιμών των φαρμάκων δεν μπορεί να άρει τον καταχρηστικό χαρακτήρα της αρνήσεως, εκ μέρους φαρμακευτικής εταιρίας με δεσπόζουσα

¹ Υπόθεση C-53/03, Συλλογή 2005, σ. I-4609.

θέση, να ικανοποιήσει τις παραγγελίες που τις απευθύνουν χονδρέμποροι δραστηριοποιούμενοι στις παράλληλες εξαγωγές, μία τέτοια επιχείρηση πρέπει, πάντως, να είναι σε θέση να λάβει μέτρα κατάλληλα και ανάλογα προς την ανάγκη προασπίσεως των εμπορικών της συμφερόντων. Για την εκτίμηση του κατάλληλου και ανάλογου χαρακτήρα, πρέπει να εξετάζεται αν οι παραγγελίες των χονδρεμπόρων αυτών παρουσιάζουν ασυνήθη χαρακτήρα.

Τέλος, το Δικαστήριο εξετάζει τις συνέπειες της κρατικής ρυθμίσεως στον εφοδιασμό φαρμάκων και, ειδικότερα, το επιχείρημα της GSK AEBE ότι οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν παράλληλες εξαγωγές δεν υπόκεινται στις ίδιες υποχρεώσεις διανομής και αποθηκείσεως με τις φαρμακευτικές εταιρίες, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κίνδυνος ανατροπής του σχεδιασμού της παρασκευής και της διανομής των φαρμάκων.

Το Δικαστήριο επισημαίνει, συναφώς, ότι, σε περίπτωση που το παράλληλο εμπόριο οδηγήσει σε έλλειψη φαρμάκων σε μια εθνική αγορά, εναπόκειται όχι στις επιχειρήσεις με δεσπόζουσα θέση, αλλά στις αρμόδιες εθνικές αρχές να ρυθμίσουν την κατάσταση αυτή, εφαρμόζοντας κατάλληλα και ανάλογα προς τις περιστάσεις μέτρα.

Παρά ταύτα, ένας παραγωγός πρέπει να είναι σε θέση να προασπίσει τα εμπορικά του συμφέροντα όταν αντιμετωπίζει παραγγελίες ασυνήθων ποσοτήτων.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να διαπιστώσει τον συνήθη χαρακτήρα των παραγγελιών, υπό το πρίσμα των προηγούμενων εμπορικών σχέσεων που διατηρούσε η φαρμακευτική εταιρία με τους εν λόγω χονδρεμπόρους, καθώς και του όγκου των παραγγελιών σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς του οικείου κράτους μέλους.

Καταλήγει, δε, ότι επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση στην αγορά φαρμάκων, η οποία, προκειμένου να εμποδίσει τις παράλληλες εξαγωγές, αρνείται να ικανοποιήσει συνήθεις παραγγελίες, εκμεταλλεύεται καταχρηστικά τη δεσπόζουσα θέση της.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: CS, DE, ES, EL, EN, FR, HU, IT, PL, SK

*Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
[C-468/06](#)*

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδα
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*